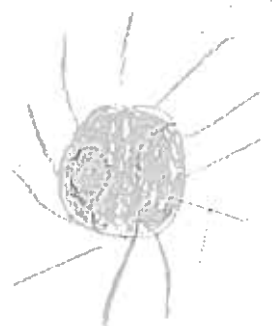


HIŠA OTROK

GLASILO ANGELENEGA VRTCA

ŠT. 10

JUNIJ 2006

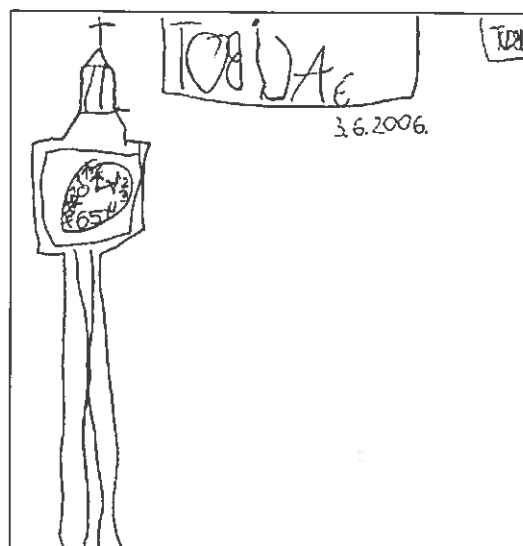


Iva B.

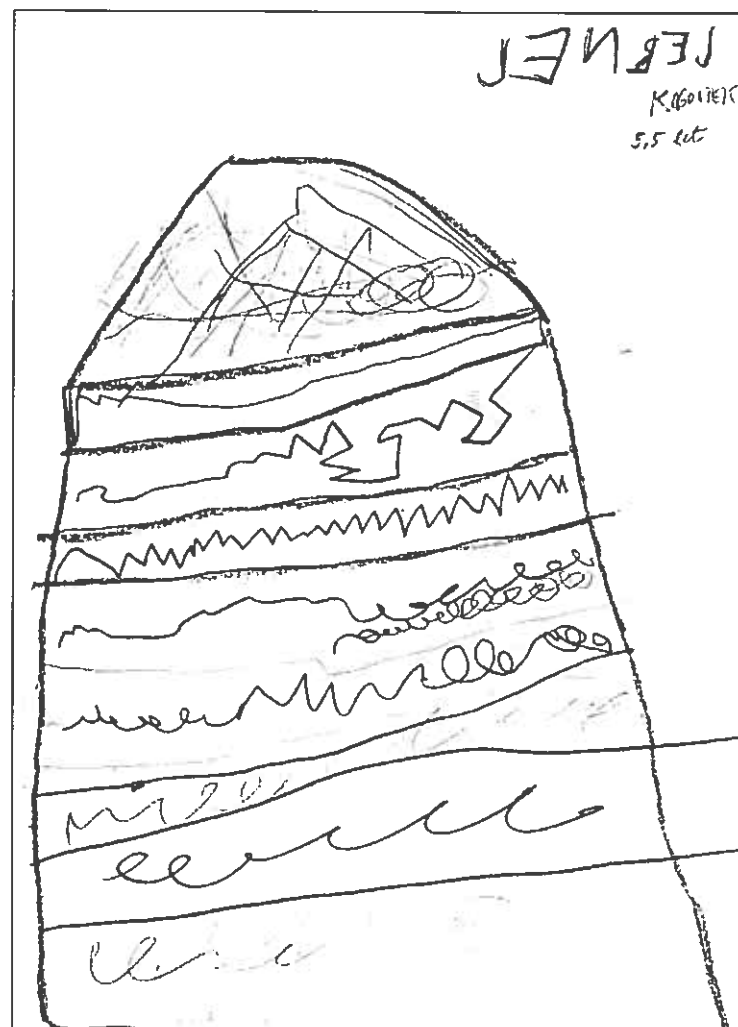




ALI STE VEDELI



- da je bila letos dosežena najvišja povprečna prisotnost otrok v vrtcu?
- da se bodo predvidoma v jeseni začela obnovitvena dela na delu samostanske stavbe (nasproti vrtca), v kateri nameravamo odpreti jasli in opremiti prostore za potrebe Zavoda?
- da bo vrtec letos zaprt od ponedeljka, 24. julija, do ponedeljka, 21. avgusta?
- da bo v jeseni sprejetih 22 novih otrok?
- da je bil letos prvič v Sloveniji organiziran Montessori simpozij v okviru Uršulinskega zavoda?



Hiša otrok, glasilo Angelinega vrtca

Izdaja Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Josipine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovorna urednica: s. Metka Capuder

Uredniški odbor: Monika Kovač, Amalija Lazar Bevc, Neža Le Roux, Barbara Merše, Tadeja Petrovčič Jerina in Ida Praček

Lektoriranje: Mihaela Kastelec

Prelom: Janez Fajfek

Tisk: Grafika 2000 d. o. o., Dob

Ljubljana 2006

elektronski naslov za pošiljanje člankov:
angelin.vrtec@guest.arnes.si

2 GLASILO ANGELINEGA VRTCA



UVODNIK

KAZALO

- 2 Ali ste vedeli
- 3 Uvodnik
- 4 Pogovor
- 7 Iz montessori zakladnice
- 10 Dnevnik Angelinega vrtca
- 12 Iz otroških ust
- 13 Tiha opazovanja
- 14 Odmevi
- 21 Vaja za doma
- 22 Zahvale in čestitke
- 23 Koledar

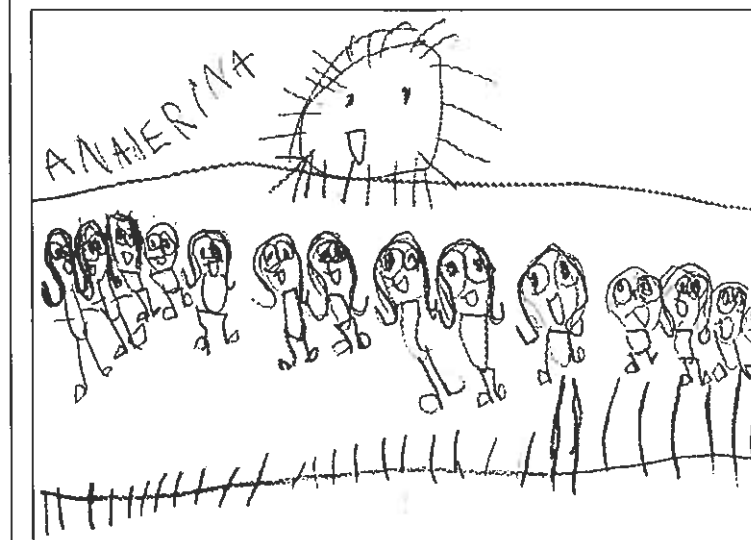
Vedno je kaj novega povsod, kjer je življenje ... (Henri Bergson)

Pesek je zamenjal sneg, vsakovrstna sončna pokrivala pa pelerine in dežnike. Garderobe se počasi prazniijo, s poletno vročino se bliža čas oddiha. Razposajeni vrišč se bo za kratek čas umaknil tudi z uršulinskega dvorišča – vse dokler ga ne bodo vanj spet prinesli mali zamorčki, bogatejši za nova doživetja in spoznanja.

Niso vse spremembe prijetne, vendar nam navadno prav tiste, ki jih sprejmemo s težjim srcem, pomagajo rasti in postajati boljši ljudje. »Je čas jokanja in čas smejanja, čas žalovanja in čas plesanja« (Prd 3,4) ... in zdi se, da brez enega ni drugega, da se eno v drugem napaja. Kakšno veselje, če nam bo tudi v sprejemanju te dvojnosti življenja skupaj uspelo vzgojiti resnične, pristne ljudi. Samostojne in svobodne. Vesele in velikodušne. Uvidevne in solidarne.

Ko pridem domov, opazujem deklico, kako skrbno zbira pesek, ki se ji je nabral v sandalih, v škatlico. Upam, da bo tudi tiste druge kamenčke in bisere, ki jih prejema, shranila v skrivno kamrico srca. Na svidenje – čez dvajset let!

Tadeja Petrovčič Jerina





POGOVOR

**Vzgojiteljico Edo je pravo veselje srečati, saj v množici opravi vedno najde čas za kratek pogovor, komentar, predvsem pa je nalezljiv njen smeh. Nešteto je s svojim vedrim, zaupanja polnim značajem pomirila mojo začetniško »tenkovestnost«
glede vzgoje male Mirjam. Tudi starši smo vedno znova začetniki. Hvaležna sem ji za bogastvo misli in izkušenj, ki vejejo iz njenih odgovorov.**

Kaj je vaš temeljni poklic?

Po izobrazbi sem grafična oblikovalka, profesorica likovne pedagogike in zadnje leto tudi montessori pedagoginja – to, kar se papirjev tiče. Sicer pa že od svojega nekako sedmega leta gojim željo po delu z majhnimi otroki in željo po veliki družini (iz kakršne tudi izhajam). In to zadnje nama je bilo z možem, hvala Bogu, res darovano. Za kar sva neizmerno hvaležna. Zato poslanstvo materinstva jemljem zelo resno in ga štejem kot svoj temeljni poklic. Seveda pa se mi ne zdi nič manj odgovorna naloga, biti vzgojiteljica otrokom, ki so mi zaupani v vrtcu.

Kako ste se znašli v Angelinem vrtcu?

Dobro vprašanje ... Vem, da me sprašujete nekaj drugega – znašla –, vendar po tej sreči – znašla – sem se tudi sama že vprašala. In prišla do odgovora in hkrati občutka hvaležnosti. Kot sem rekla, sem vedno čutila potrebo po delu z majhnimi otroki. Tako sem že kot mladinka vodila razne delavnice, čuvala otroke svojih starejših sestra in prijateljev in poleti hodila na počitniško delo v vrtec. Zdaj me boste vprašali, zakaj vendar nisem ves čas hodila po tej poti. Ravno zato, ker se mi način dela, ki sem ga spoznala v vrtcu in kasneje v šoli, ni zdel naklonjen otrokom in njihovim družinam, katerim so namenjene te ustanove. Zato sva se z možem po krajšem poskusu mojega dela v šoli (podaljšan bivanje, likovni pouk) odločila, da ostanem doma kot mama in oblikovalka. Tako je bilo dobrih deset let. Uradno sem ime-



la status kulturne delavke, neuradno pa status gospodinje, žene, mame, prijateljice in občasne varuške (na moje veselje je okoli našega doma vedno polno otrok), vse hkrati čez ves dan, vsak dan. In ker je bil dan pogosto prekratek, sem mnogo noči prečula ob računalniku. Veliko sem oblikovala in bila na svojem področju že kar uspešna. Nenehno pa sem bila prek svojih otrok v stiku z vrtcem in s šolo. Življenje in delo sem spremljala prek govornih ur, bila predstavnica staršev in sveta šole. In kljub temu, da sem vedno hvaležna in cenim vse, ki se ukvarjajo z mojimi otroki in jim pomagajo rasti, sem si mislila, da zagotovo obstaja način, metoda vzgoje, ki otroka gleda iz drugega zornega kota, upošteva, da je otrok drugačen od odraslega, predvsem pa ve, da je vsak človek individuum že od svojega začetka. Niti malo pa nisem poznala Marie Montessori in njenega velikega dela. In še sama ne vem, kdaj točno in kako je prišel mimo mene oglas za vpis v izobraževanje montessori pedagogike, ki ga je razpisal Uršulinski zavod. Verjamem pa, da je bil božji glas tisti, ki mi je prišepnil, in takoj sem poklicala sestre uršulinke in povprašala, kakšna je natančneje ta pedagogika. Povedale so mi, da po tej metodi deluje njihov – Angelin vrtec. Prek prijatelja, ki je bil dober znanec ravnateljice Angelinega vrtca, sem se dogovorila za obisk. Prijazno mi je pokazala vrtec, materiale, na kratko opisala način dela in povedala cilje vzgoje. In takoj sem si rekla, to je to! Po kratkem premisleku, ali bom zmogla še to, sem se vpisala na izobraževanje. In bila na svoje veliko veselje sprejeta. Slabi dve leti sem tako – ob oblikovanju in študiju, ki me je zelo napolnjeval in tudi spreminjal – živila

po starem. In sredi lanskega februarja, sredi velikega projekta, me je poklicala s. Metka in me presenčila z vprašanjem, ali bi prišla čez štirinajst dni v službo v Angelin vrtec. Brez premisleka sem ji odgovorila, da z veseljem pridem. Tej moji nagli odločitvi ni mogel nihče verjeti, še mož ne. Vendar je vedel, da je to delo tisto, po katerem sem vedno hrepenela in da je montessori pedagogika tista, v katero verjamem. Neskončno sem mu hvaležna, da me pri tem podpira in mi pomaga. Brez tega ne bi po tako vijugasti poti prišla do ... Angelinega vrtca.

Kakšna je vloga vzgojiteljice v takem vrtcu?

V prvi vrsti mora biti drža vzgojitelja vedno drža ljubezni. Zavedati se mora, da otroku pripada prvo mesto, učitelj mu sledi in ga podpira: »Otrok je graditelj človeka«
– učitelj pomočnik ustvarjanja/stvarstva. Torej: vzgojitelj je vezni člen med otrokom in okoljem. Poznati mora razvojne značilnosti in poznati oz. zaznati občutljiva obdobja. Zato opazuje posameznega otroka, zapisuje opazovanja, spremlja in dokumentira »proces samorazvoja«. Na podlagi tega pripravlja okolje (del pripravljenega okolja je tudi vzgojitelj sam). Poznati mora vaje in materiale in jih otroku nazorno predstaviti, nato spremlja delo posameznega otroka. Pregleduje in vzdržuje red v okolju.

Kakšne spremembe opazate pri otrocih v vrtcu?

Zavedam se, da na naše delo ni delo za zdaj, ampak je delo za prihodnost. In zelo bom vesela, ko bom – če bom – srečala vaše (naše) otroke čez dvajset let in bom srečala odrpote, odgovorne ljudi, ki se bodo veselili življenja, bodo znali sprejeti svoje naloge in izzive, delati dobro zase in za druge, znali slediti poti, ki jim jo bo narekoval Gospod, skratka bodo prepojenji s svobodo znotraj meja ljubezni (svobodni v izbiri, odločanju, delovanju, ... bodo spoštovali

drugega – Boga in ljudi –, stvari okoli sebe, stvarstvo). In tako se jali mir v srca. Seveda pa bi se zlagala, če bi rekla, da prav nič od tega ne opazim že pri otrocih v vrtcu. Užitek mi je opazovati, kako otrok v treh letih, medtem ko pride v naš vrtec in ko gre, napreduje predvsem v odgovornem izbiranju materiala za delo in v odgovornosti do dela, predvsem pa do odgovornosti za stvari in ljudi okoli sebe, v mirnem reševanju problemov in prijetni komunikaciji ter iskrenem navezovanju prijateljstev ... Skratka, užitek mi je opazovati, kako zavzeto in odgovorno otrok gradi človeka. In prav zato vsak dan znova hodim iz službe vesela in napolnjena.

Kakšne so ovire in težave, s katerimi se srečujete pri vsakodnevnem delu?

Ne vem. Težav, ki bi bile omembe vredne, moram priznati, niti ne vidim. Vsaj v vrtcu ne. Mislim, da k temu pripomore zaupanje staršev vzgojiteljem, zaupanje in dobro razumevanje v kolektivu, isti nazori in spoštovanje vrednot, predvsem pa strmenje k istemu cilju. Če pa težave slučajno nastopijo, vem, da nikoli ne ostanem sama z njimi. No, edina težava, ki jo večkrat občutim, je prekratek dan.

Ste mama in vzgojiteljica hkrati, kako vam vaš poklic pomaga biti še boljša mama?

Moram priznati, da sem zelo povprečna, klasična mama. In, da se to ni spremenilo niti zdaj, ko sem vzgojiteljica. Zagovarjam, da sem svojim otrokom poslana kot mama in ne kot vzgojiteljica. Za-



vedam se, da so mi zaupani za del njihovega življenja in da je moja naloga pomagati jim iti samostojno in odgovorno v svet. Tega sem se zavedala že prej, tako da me to delo le potrjuje. Če pa vprašate otroke, sem včasih najbolj tečna mama (in kadar to slišim, si rečem – torej sem vendar normalna mama).

Res pa je obratno. Biti mama štirim popolnoma različnim otrokom, z vsemi njihovimi značilnimi otroškimi in mladostniškimi »težavami«, mi pomaga lažje razumeti in sprejemati otroke, ki so mi zaupani v vrtcu. To imam za velik privilegij.

Katere so bistvene napake, ki jih delamo starši pri vzgoji otrok?

Starši smo velikokrat do svojih otrok preveč zaščitniški. Ne zaupamo jim, da so zmožni svoje probleme rešiti in nositi tudi sami. S tem ne mislim, da jih moramo pustiti pri tem same, mislim le, da jih moramo naučiti, kako jih lahko rešijo. Vendar ne tako, da jih rešimo mi. Po-udarjam pa, da moramo to upoštevati že od



prvega trenutka njihovega življenja. Spoštujemo njihovo željo po samostojnosti! Naša naloga je le postaviti meje in s svojo držo pokazati življenje vrednot. In, da jim bomo lažje zaupali, naj nas spremlja misel, da so Božji otroci.

Kako verska vzgoja vpliva na otroke?

Ker vemo, da je človek duhovno bitje in da otrok vpija pobude iz lastnega okolja na več ravneh hkrati (telesni, čustveni in duhovni), se mi zdi verska vzgoja privilegij. Vidim otroke v našem vrtcu, kako gredo k »bohkovemu kotu«, prižgejo svečo in se zaupajo (svoje veselje in težave). Po tem opazim, kako so umirjeni, se počutijo varne – kako zaupajo življenju. Tudi skupne molitve in petje nas povezujejo na poseben način, ki je vsem dragocen. Zato sem zelo vesela, da imajo otroci in njihove družine možnost izbirati tudi med katoliškimi vrtci; in nenazadnje me veseli, da ima moja najmlajša hči možnost preživeti del otroštva v katoliškem montessori vrtcu.

V kolikšni meri lahko vrtec »popravi« vzgojne napake staršev?

Mislim, da je vrtec lahko le dobra (lahko pa tudi slaba) pomoč staršem pri vzgoji njihovih otrok. Zato le v sodelovanju lahko pričakujemo rezultate ali celo »popravke« vzgojnih napak.

Kakšne so vaše izkušnje timskega dela?

Izkušnje timskega dela, ki sem jih dobila v Angelinem vrtcu, so čudovite. Tu se vse vzgojiteljice zavedamo, da le prek skupnega dela, skupnega reševanja težav in brez vsakotedskega skupnega srečanja, naše delo ne bi teklo v tako prijaznem, mirnem, varnem vzdušju. K temu pripomoremo vsaka posebej, še posebej pa naša s. Metka, ki nam zaupa v polni meri. Ker si dovolimo biti to, kar smo, in znamo upoštevati mnenja vsake posebej, se v tem kolektivu počutim zelo, zelo dobro. In zelo težko mi je pomisliti, da ga bom poleti zapustila (pa imam spet solze v očeh).

Ja, jeseni odhajam na novo delovno mesto, v vrtec Horjul. Tako sem se odločila zato, ker je prav, da montessori pedagogiko ponese še v kakšen vrtec. Zelo težko bom zapustila otroke, vaše družine, sodelavke, sestre uršulinke in vse, ki ste povezani z Angelinim vrtcem. Med vami mi je bilo neizmerno lepo. Hvala za vaše zaupanje in prav posebej za čudovitega Kogojevega goloba miru, ki ste mi ga podarili v slovo. Na krilih te ptice vas nesem seboj. Saj veste, prve ljubezni človek nikoli ne pozabi! Hvala vsem in za vse!

Pogovarjala se je Mihaela Kastelec



IZ MONTESSORI ZAKLADNICE

SVOBODA NA POTI VZGOJE

Zakaj tema o svobodi na poti vzgoje?

Razumevanje in upoštevanje svobode na poti vzgoje je nujno. Pri vzgoji jo je potrebno upoštevati, ker smo kot osebe svobodna bitja. Prav tako je tudi otrok svobodno bitje.

Pojem svobode je tako tudi eden od najbolj osnovnih principov pri montessori pedagogiki. Pogled Marie Montessori se namreč usmerja v otroka, ki lahko zgradi svobodo kot del osebnosti. In ona meni, da se lahko to zgodi le v okolju, kjer lahko otrok svobodno izbira.

Le v okolju, ki je pripravljeno tako, da upošteva to otrokovo potrebo po izbiri, se nam bo otrok razkril v svoji pravi naravi, ki je položena vanj in ki je očem odraslih večkrat zakrita. Otrokovo pravo naravo odkrivamo le, če otroka res dobro opazujemo, posebej v okolju, ki je dovolj odprto in mu nudi izbiro dobrih stvari.

Pojem svobode ima v današnjem svetu vrsto razlag. Izvori teh razlag so lahko posledica splošnega mnenja, filozofskih in političnih struj, pa tudi osebnega izkustva. Ker ima pogled na svet in razumevanje vrednot močan vpliv na naše vsakodnevno delovanje, tudi na vzgojo, želim v prvem delu opredeliti naše pojmovanje svobode, v drugem delu pa nekatere principe, ki jih upoštevamo pri vzgoji v vrtcu in so neposredno povezani s pojmovanjem svobode.

A. Pojmovanje in razumevanje svobode

Kaj je svoboda?

Naše pojmovanje svobode izhaja iz krščanstva. Človek je ustvarjen po božji podobi. Zaredi tega nam je bila podarjena največja odlika: zmožnost svobodne izbire in odločitve.

V človeku, kot ustvarjenem bitju, se uresničuje neskončna, absolutna božja svoboda. V tem je tudi človekovo dostojanstvo. Svoboda je zato največji dar človeku. Sama v sebi je nekaj zelo zahtevnega, hkrati pa je v njej tudi neka veličina. Zaradi nje smo močni, a hkrati krhki.

Poznamo svobodo OD različnih navezanosti, stvari, ki nas zasužnjujejo in svobodo ZA kon-

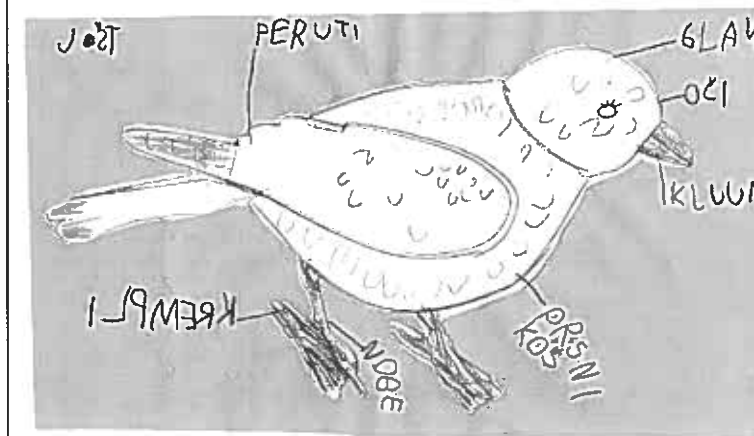
kretno odločitve in odgovorne zavezanosti. Svobodo lahko živimo le v povezavi s konkretnimi odločitvami. Zaradi svobodne izbire se zmoremo z vsemi močmi, ki jo prinaša svoboda, zavezati nekomu ali nečemu, kar pomeni istočasno, da se zaradi svoje prvotne odločitve hkrati tudi odpovemo nekomu ali nečemu, kar ne podpira naše odločitve.

Svoboda se torej udejanja vedno v odnosu do nečesa in nekoga. Zaradi enkratnosti vsakega odnosa pa je zato potrebno stalno preverjati, kaj nas vodi na poti, za katero smo se odločili in kaj nas od tega odvrača. Na mestu je torej vprašanje: Ali nam določene stvari služijo na tej poti, ali začenjamo mi služiti njim?

Svoboda ni uveljavljanje moje volje ali samovolje drugega za vsako ceno. Svoboda drugega je torej omejena z mojo svobodo. Svoboda zato nujno potrebuje nek okvir in pravila, da jo lahko živimo vsi. Ker smo kot ljudje bitja odnosov, svojo svobodo živimo v skupnosti. Pravo življenje v svobodi je možno le v skupnosti, v kateri je prisotna globoka naklonjenost drugemu, kjer vladajo odprti odnosi zaupanja, v okolju, kjer se vsak čuti sprejetega in ne ogroženega. Seveda je potrebno v današnji pluralni družbi vzpostaviti družbena pravila skupnega življenja, ki temeljijo na etičnih načelih, ki so vsem skupna.

Največji vzor živete svobode je Jezus Kristus. Kot Sin, ki je bil pokoren Očetu (do smrti) nam je razkril resnico o pravi svobodi: svoboda je možna le v vezeh zaupanja in ljubezni. Resnično svoboden je torej le tisti, ki živi svojo svobodo v Kristusu. Ko bomo res Sinovi dobrega Očeta (mu zaupali in ga imeli radi), bomo svobodni.

Na poti osvoboditve nas ovira nezaupanje, neurejena nagnjenja, nezmožnost poslušanja, boleča osebna zgodovina, notranje rane ter še kaj.



B. Upoštevanje svobode: pedagoški principi

»Če ima torej otrok sam v sebi ključ do svoje lastne osebnosti (op. psihični embrio, lastni načrt) in ga vodijo k temu lastni zakoni razvoja, potem poseduje zelo občutljivo in unikatno moč, ki se lahko izkaže in okrepi le preko svobode.« (A Modern Approach, 30)

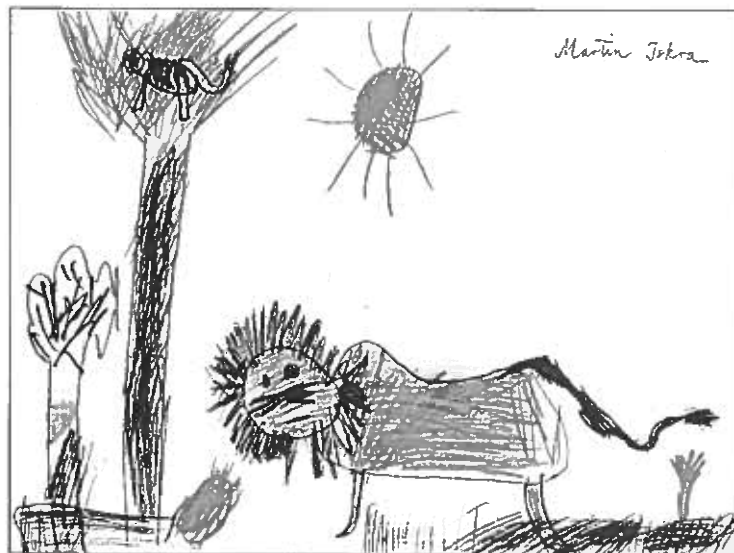
Montessorijeva verjame, da je svoboda otroka odvisna od predhodnega razvoja in izgradnje njegove osebnosti, ki je vključevala samostojnost, voljo in notranjo disciplino.

Kako pomagati otroku v njegovem razvoju?

1. Vse dejavnosti naj bi bile pripravljene tako, da bi otroka pripeljale do samostojnosti. Potrebno mu je pomagati, da bi pridobil samostojnost preko udejstvovanja v interakciji do nekega okolja.

2. Otroka spodbujamo, da svoje delo dokonča in uspešno zaključi nekaj, kar je izbral.

3. Za otroka predvidimo možnosti za konstruktivno delo, ki vodi v pridobivanje notranje in nato zunanje discipline.



4. Otroku je potrebno pomagati v rasti razumevanja med dobrim in slabim. Da bi otrok dosegel to razlikovanje, mu morajo odrasli postaviti trdne (čvrste) meje pred razdiralnim in asocialnim vedenjem. Maria Montessori je pri tem zelo jasna in nazorna, ko pravi: »Kar je dobro je življenje in kar je slabo je smrt.«

Svoboda otroka se torej giblje znotraj meja, ki so postavljene prav na osnovi tega, kar opredelimo kot lepo vedenje. V prizadevanju za rast v svobodi se zato omejujejo samo dejanja, ki so destruktivna in v osnovi izražajo nespoštovanje do drugega in do okolja.

Otrok je kot svobodno bitje poklican, da se svobodno odloča in izbira ter zna odgovorno uporabljati svobodno voljo v odnosu do sebe, drugega in okolja. Maria Montessori meni:

- da se svobodi ne moremo/ne smemo kar odpovedati;
- da je potrebna vzgoja za svobodo že v ranem otroštvu;
- da sta svobodna izbira in samostojno razmišljanje/delovanje dva potrebna pogoja, ki še posebej spodbujata rast v svobodi;
- da so naravni učinki, ki izhajajo iz možnosti svobodnega delovanja odgovornost, socialnost, solidarnost, ljubezen do bližnjega.

Na poti svobode otrok ni sam. Hodi skupaj z drugimi v določenem okolju. Tu navajam smernice, da bi se otrok naučil hoditi po svoji lastni poti, vendar skupaj z drugimi v spoštovanju do okolja, v katerem živi. Na tej poti obstaja nevarnost, tveganje, da pot kdaj ne bo vodila v svobodo. Otrok zato potrebuje pomoč, razumevanje in delovanje odraslega, ki ga usmeri na pot, ki pelje v svobodo.

Otrokovo lastno pot k svobodi naj osvetli misel Marie Montessori, ki pravi: »Samo kdor osvoji samega sebe, ta osvoji tudi svobodo.« Glavna izhodišča, ki pomagajo razumeti otroka na tej poti so:

- otrok je graditelj svoje osebnosti;
- otroka vodi v njegovem delovanju t.i. notranji učitelj: narava, položena v otroka;
- v možnosti svobodnega delovanja se lahko razkrije otrokova prava narava.

Smernice na otrokovi poti:

- vzgoja za pravo mero, ki jo dosegamo z jasnimi pravili v času proste izbire dela;
- jasna struktura postavitve materialov in njihova priročnost;
- vzgoja za svobodno odločanje glede na čas, kraj in vrsto dela ter vzgoja za prevzemanje odgovornosti za lastno odločitev;
- spodbujanje otrok, da prisluhnejo svojim notranjim željam, da se naučijo žeteti, kar delajo, da bi postali mojstri samih sebe.

Otrok, ki hodi skupaj z drugimi, udejanja misel Montessorijeve: »Človek živi po človeku.«

Smernice na poti, ki jo otrok hodi skupaj z drugimi:

- starostno mešane skupine;
- princip pomoči in dopuščanja pomoči;
- vaje iz področja vsakdanjega življenja, ki vodijo otroka v služenje drugim;
- vzgoja za stanovitnost v vztrajanju v odločitvah (se držijo pravil ustanove, skupine);
- vzgoja za samozavest s pomočjo utemeljevanja svoje odločitve;
- vzgoja za namensko socializacijo, za odnos s pomočjo svobodne izbire socialnih oblik.

Pri tem naj ne pozabimo, da je ljubezen najbolj smiselni temelj družbenega življenja in ne borba močnejšega proti šibkejšemu.

Zaradi otrokove narave, ki vsrkava vase vse, kar ga obdaja, je velik pomen okolja. »Otroci postanejo to, kar ljubijo,« pravi Maria Montessori.

Smernice za pripravo okolja:

- pripravljeno okolje/ljubeče okolje, naj bo vredno ljubezni in življenja v njem ter prostor, v katerem bi otroka navajali na odgovorno ravnanje z njim;
- omogočiti izkušnjo lepote in harmonije stvari;
- spodbujati k »poslušanju glasu« okolja.

Svoboda je zaupana ne samo nam, ampak tudi otrokom. Vendar to ne pomeni, da bodo otroci znali z njo sami po sebi odgovorno ravnati. Potrebna je naša pomoč, ki izhaja iz dobrega poznavanja otroka in opazovanja njegovega delovanja. Največ, kar mu lahko nudimo, je, da dosega svobodo s pomočjo odgovorne samozaposlitve.

s. Metka Capuder

Viri:

- Paula Polk Lillard: A Modern Approach, Schocken Books, New York 1988.
- Božje okolje, Leto 29, številka 1/2005 (Vkljeni ali svobodni), Družina.
- Zapiski iz montessori tečaja Ljubljana/Aachen v letu 2004/05.





DNEVNIK ANGELINEGA VRTCA

21. 12. 2005

Dopoldne je TV SLO 1 snemala delo otrok v zeleni in rumeni sobi pod vidikom: Kako se v Angelinem vrtcu pripravljamo na božične in novoletne praznike. Sedemminutni posnetek je bil predvajan v oddaji Obzorja Duha 1. 1. 2006 na prvem programu TV Slovenija.

23. 12. 2005

Z otroki smo v vseh treh skupinah pripravili jaslice, nato pa skupaj pokadili in blagoslovili vse prostore vrtca.

Od srede januarja do konca leta je poučevala angleščino namesto Mojce Bric (odšla v Francijo na izmenjavo) Mirjana Krstanovič, absolventka na Filozofski fakulteti v Ljubljani, smer angleščina.

18. 1. 2006

Začetek devetdnevnice pred praznikom sv. Angele. Vsak dan smo ob slikah predstavili otrokom del zgodbe sv. Angele.

31. 1. 2006

Obisk 32 dijakinj četrtega letnika Srednje vzgojiteljske šole v Ljubljani.

Od januarja do februarja so se vrstile hospitacije slušateljev Kateheze Dobrega pastirja v našem atriju.



27. 2. 2006

Vzgojiteljica Martina Erzar je uspešno opravila strokovni izpit.

1. 3.–31. 3. 2006

Na enomesečnem pridobivanju izkušenj vrtcu je s. Terezija Tomazin, ena od vzgojiteljic, ki bodo v jeseni 2006 začele z novim montessori vrtcem v Mariboru, v okviru Slomškovega zavoda.

11. 3.–12. 3. 2006

Dvodnevno romanje v kraje sv. Angele (Italija, Brescia), ki so se ga udeležili tudi uslužbenci Uršulinskega zavoda.

Od meseca februarja do aprila je Natja Grbec, absolventka Pedagoške fakultete v Ljubljani, smer Predšolska vzgoja, s skupino otrok izvedla 10 ur plesa na temo agregatna stanja. To je bil njen praktični del diplomske naloge.

Prav tako je Uršula Soban, absolventka na predšolski vzgoji, od aprila do junija enkrat tedensko pripravila plesno uro za skupino otrok ob klasični glasbi. Tudi ta dejavnost je del njenega praktičnega dela diplome.

21. 3. 2006

S starejšimi otroki (2 skupini) smo se na svetovni dan lutk odpravili na Vodnikovo domačijo v lutkovno gledališče Zajec in si ogledali predstavo »113« ter »Kam pa kam kozliček«.

24. 3. 2006

Ob 16. uri je bila v uršulinski cerkvi družinska sveta maša pred materinskim dnevom.

Od aprila dela v našem vrtcu v popoldanskem času Katja Gložančev, vzgojiteljica predšolske vzgoje, ki ima tudi diplomo montessori.

10. 4. 2006

Zvečer je bil v telovadnici vrtca 2. sestanek za starše v tem šolskem letu na temo Svoboda.

14. 4. 2006

Veliki petek: vrtec je zaprt.

10. 5. 2006

Srečanje za starše otrok, ki bodo v jeseni 2006 sprejeti v naš vrtec.

15. 5. 2006

Obisk 50 študentk predšolske vzgoje na Pedagoški fakulteti v Kopru.

25. 5. 2006

Izlet s starejšimi otroki na Otočec pri Krki. Goštil nas je župnijski Petrov vrtec iz Otočca.



27. 5. 2006

V okviru Uršulinskega zavoda – Akademije Mericianum je potekal prvi Montessori simpozij v Sloveniji. Udeležilo se ga je več kot 100 udeležencev iz vse Slovenije. Med drugim so potekale tudi razstava materialov montessori in delavnice s praktično predstavitvijo le-teh. Ob tej priložnosti nam je tovarna Nienhuis iz Nizozemske podarila nekaj materialov.

1. 6. 2006

Srečanje z otroki, ki odhajajo iz vrtca in gredo v jeseni v šolo. Teh je letos 22.

8. 6. 2006

Izlet vseh otrok z vlakom v Mekinje k sestram uršulinkam.

16. 6. 2006

Piknik na igrišču vrtca.

21. 7. 2006

Zadnji dan vrtca v šolskem letu 2005/06. Otrokom bo znova odprla vrata 21. 8. 2006.



IZ OTROŠKIH UST

Način, s katerim barvamo kovinske like, nas spominja na kačo (neprekinjena zvita črta). David hitro razloži, da je že videl kače in da ve, da so ene strupene, druge pa ne in nadaljuje: »Slepec ni strupen, debeluška tut ne.«

Matija D. B. se med pometanjem sobe spomni, kako je bilo lepo, ko so se vozili z vlakcem (v Postojnski jami). Radovedni ga vprašamo, kdaj in kje. Njegov odgovor: »Takrat, ko smo šli gledat jaslice v kapnik.«

Glasni cerkveni zvonovi oznanjajo poldne. Jon presenečeno obstane sredi sobe in prisluhne. Pogleda po ostalih v sobi in začudeno vpraša: »Zakaj pa zvoni? A zato, ker bo kmalu večer z mamami?!?«

Anže B. stopi k vzgojiteljici. Z zaskrbljenim glasom pove: »Veš, jaz skrbim za babico.« »Aja?« se na vso moč začudi vzgojiteljica. Anže pa razloži: »Ji! Me strašno skrbi, kje hodi!«

Eva B. ne mara zelene solate. Včeraj je imela srečo, saj je bila poleg zelene na voljo tudi cvetačna. Svojo izbiro – cvetačno solato – je glasno obelodanila: »Jaz bom vzela karjolo.«



Aleksej zavzeto razlaga Luciji: »Veš, jaz hodim v vrtec, moj oči hodi v službo, moja mami pa na kvaliteto.« Lucija ve, kaj bi rad povedal, zato ga vpraša: »A misliš na fakulteto?« A Aleksej vztraja pri svojem: »Ne, ne kvaliteto!«

Jernej J. ponosno pristopi k vzgojiteljici: »Jaz vem, kdo je pomagal Jezusu nositi križ! Simon iz Sirene.«

David bi najraje ničesar ne jedel. Njegovi izgovori:

- Ne smem, imam zdravilček v zobu.
- Ne bom, ker mi bo potem začela kri tečt.
- Sem že doma jedel kosilo.
- Ne bom več, lej, me že srbi tukaj (in se popraska po bradi).
- Mi je zdravnica rekla, da ne smem solate.

Luka R. ves zgrožen pristopi h gruči otrok: »Poslušajte, kakšno žaljivko mi je ona rekla! Rekla mi je, da je Jernej J. večji od mene!«

Pogovor med Aljažem in Ivo v atriju. Aljaž: »Apostol Tomaž je bil tak, da je hotel vse videt.« Iva v nasmehu: »Ah, radovednež!«

Hitro rešen problem. Ana K.: »Ne vem, kaj bi delala.« Vzgojiteljica: »A bi rada, da ti pomagam?« Ana: »Jaaaa.« »No, dobro. In kaj bi rada delala?« »Pikala bi.«

Sredi zime Ana J. naznanja svojo odsotnost: »Jutri me ne bo v vrtec. Grem smučat v Avstralijo!«

Jernej K. običajno prihaja v vrtec ob sedmih. Tokrat ga mama jokajočega pripelje ob osmih. Mama odide, Jernej pa še kar neotlažljivo joče. Pristopi vzgojiteljica: »Ja, Jernej, kaj pa se je danes zgodilo, da tako jokaš?« Jernejev hlipajoč odgovor: »Mamica me je prepozno pripeljala v vrtec.«

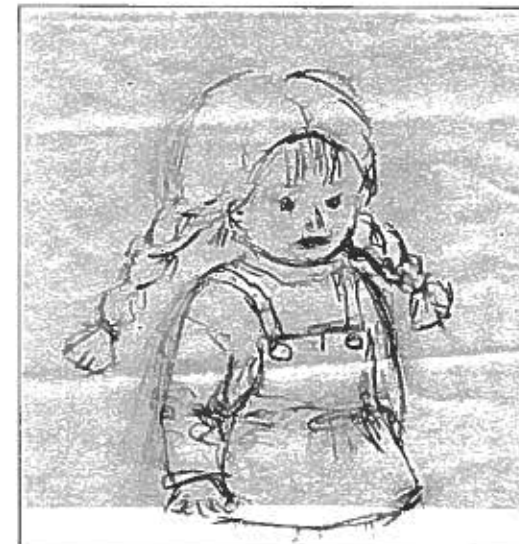
Na dan svete Uršule s. Metka dela uvod v praznovanje: »Danes je prav poseben dan, nekdo danes goduje. Morda kdo ve, kdo?« Nejc ustreli: »Ja! Sveta Metka!«

Jerneja K. dela z zemljevidom sveta in vzgojiteljici postavlja naslednja vprašanja: »Kje je naš vrtec? Kje smo mi doma? Kam hodi moj ati v službo? Kje sem se jaz rodila? Kje je Ana Jerina doma? Kje je Norbert doma?« Ker se odgovor na vsa vprašanja glasi: »V Evropi,« Jerneja zaključí: »Ja, a pol so vsi ljudje iz Evrope!?!«

Po kosilu se pomivajo mize. Mirjam: »Ti, ki imaš modro krpo, si modrolček. Ti imaš rdečo krpo – ti si rdeček.« Eva B. doda: »Ja, lahko pa rdečko.«



TIHA OPAZOVANJA



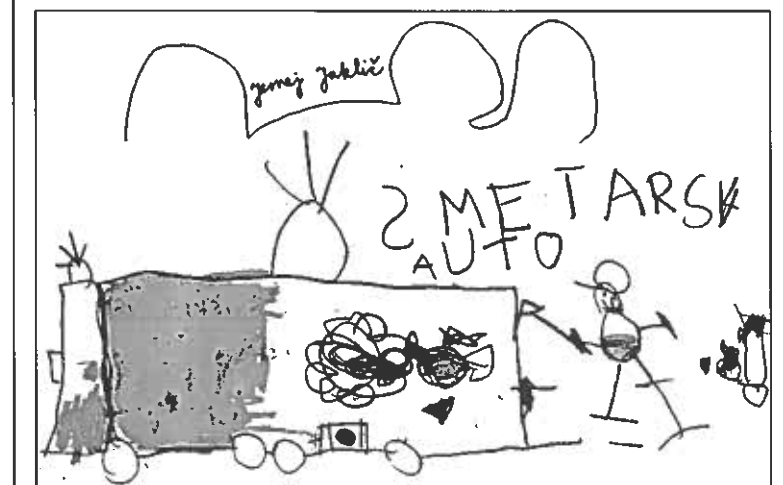
»Dobro jutro,« pozdravim otroke pri zajtrku. Odgovor otrok pri mizi je lahko približno takšen: »Jutro.« Ali: »O, Joži,« pa celo: »Danes ima moja sestra rojstni dan!« In kdaj pa kdaj tudi ni odgovora, zatopljeni so v mlečno vsebino v skodelici ali v »resen« otroški pogovor. Odgovor so predvsem oči, žareče oči, včasih še nekoliko zaspane. Zdaj že počasi prepoznavam, kaj mi govorijo. Tako kakor ne vem, kakšen bo odgovor otroka, tudi ne vem, kakšen bo dan, ki ga bomo preživeli skupaj. Vedno je polno presenečenj!

Vsak izmed njih me nagovarja na čisto svoj način. Ta je izviren, oni je dobrodušen, ta spet preprost, kot je lahko preprost le otrok ..., vsem pa je skupna neposrednost. Delo z otroki v Angelinem vrtcu mi prinaša vznemirjenje tiste vrste, ki pušča človeka v kolesju nenehnega iskanja: spodbujati otroka za odgovorno življenje in za dobro. Sama se učim skupaj z njimi ali predvsem od njih.

S časom se je spremenilo moje gledanje na otroka. Odkrila sem, kako zelo poseben je vsak, in v njih prepoznala že prave osebnosti. Ana ni enaka Ani, kljub temu da jih imamo toliko v našem vrtcu. To dejstvo me je nagovarjalo predvsem na začetku, v času, ko sem otroke še spoznavala (in se učila njihovih imen, kar je bila pri meni žal dolga zgodba – opozarjali so me kar sami: »Jaz nisem Andraž, jaz sem Aljaž,« poleg pa en veličastno širok nasmeh!).

Kako zares zelo dragocen je vsak izmed njih, sem spet odkrila, ko sem jeseni z njimi stopila v atrij. Smela sem biti priča tisti poljani v otroku, kjer se sprehaja Bog in seje svoje imenitno zelenje! Vsakemu posebej podarja svojo modrost in prijateljstvo. Otrok in Bog sta dobra znanca. In zaradi tega je moj prispevek tolikokrat res zgolj tiho opazovanje ali bolje, tiho čudenje.

Joži Bukovšek





DIDMEVI

DRUŽINSKA MAŠA

Po dolgi in mrzli zimi se nam prismeji še malo hladen, a sončen dan, ki že diha po pomladi. Za praznik Marijinega oznanjenja se ob prazniku staršev zberemo vsi skupaj pri družinski maši v domači uršulinski cerkvi. Mala četica otrok skupaj z vzgojiteljicami zavije okoli vrtca proti cerkvi, da se posedejo pred oltarjem, seveda potem ko se prisrčno pozdravijo z mamicami, očki, babicami, dedki, bratci in sesticami ...

Vesele očke, nasmejana usteca, pa kak rado-veden ali zbezan obrazek in že se maša začne. Tiho spremljamo simboliko okrasitve oltarja, ko otroci drug za drugim prinašajo prt, sveči, križ, rože ... Pesem otroških ust se prepleta z Božjo besedo. Ko s. Maja in Jožica s kretnjami uprizorita prizor srečanja med Marijo in Elizabeto, se v nas zgane veličina tega trenutka, ki je zemlji poslal Odrašenika. Prošnje iz otroških ust sežejo v srce že nam odraslim, koliko bolj morejo šele Nebeškemu Očetu! Darovanje, sveto obhajilo, pesmi, ki se jih otroci učijo v vrtcu – vse zaobseženo v lepoto, zbranost in otroško sprehajanje po cerkvi.

Pomislím, kako velik dar je, da se lahko ves vrtec zbere pri maši. Da se ne loči, še več, da se združuje družinsko in vrtčevsko življenje (koliko ur tu preživijo naši otroci!) z zbiranjem pri mizi življenja. Da so otroci deležni te ubranosti, pretakanja življenja, vpivanja vrednot z vseh strani. Zares Bogu hvala!

Hvala pa tudi vam sestre uršulinke, da ste v svojo hišo sprejele skrb za te mlade nadebudneže. Hvala vam vzgojiteljice, ker jih dan za dnem sprejemate takšne kot so in poskušate z vašo ljubeznijo in iznajdljivostjo spodbuditi, da pridejo njihovi talenti, njihova zanimanja na dan. Da lahko rastejo v zelo lepem in spodbudnem okolju, ob vsem prežetih tudi z vero.

Večkrat mi prihaja na misel, da je za vgojo otroka res potrebna cela vas.

Naši otroci imajo več mamic. Ne le Nebeške matere, h kateri jim tudi dvigate obraz, ampak tudi vas, ki ste z njimi vse dni, pa še ... – prav posebne skrite, sestre uršulinke, ki molite vsa-

ka za svojega otroka iz vrtca, tudi ko morda mi starši pozabimo na to, ko se nam od teže dneva in skrbi kar temni pred očmi. Te vaše skrite molitve so velik dar za rast naših otrok. Bog lonaj za to duhovno materinstvo.

V meni ostaja želja, da bi se še večkrat, čimvečkrat, sredi težkih in napornih dni mogli spomniti, da je življenje lepo in da to lahko uzremo, če se ozremo v obraz otrok, v obraz drug drugega.

Barbara Merše



SREČANJE ZA STARŠE NA TEMO SVOBODA

Tema drugega srečanja za starše v Angelinem vrtcu aprila 2006 je bila »SVOBODA«. Povzetek srečanja je razdeljen na dva dela. V prvem delu je podan opis in povzetek predstavitve in razprave na temo SVOBODA. V drugem delu pa je povzet osebni pogled in misli, ki so se mi utrile ob in po opisanem srečanju v Angelinem vrtcu.

1. OPIS IN POVZETEK RAZPRAVE NA TEMO SVOBODA

Na temo svoboda smo na srečanju za starše v Angelinem vrtcu razpravljali po naslednjem vrstnem redu:

1. Predstavitve osnovnega izhodišča poznavanja svobode
2. Svoboda otroka
3. Otrok in svoboda v povezavi z okolico
4. Svoboda v povezavi s stvarstvom
5. Sklepne misli in diskusija

Ad1 – Predstavitve osnovnega izhodišča poznavanja svobode

Na začetku je s. Metka naredila kratek uvod o zgoraj navedeni temi našega srečanja. Osnovni princip montessori pedagogike izvira iz svobode. Svoboda tvori zelo močno notranjo moč in izvira iz dostojanstva človeka ter krščanstva. Predpogoj za uravnoteženo mero svobode in z njo povezane samozavesti pa je razumevanje in upoštevanje svobode.

Osebna svoboda je omejena s svobodo drugega oziroma moja svoboda se konča, kjer se začne svoboda drugega. Poznamo naslednje možnosti svobode:

- svoboda od – odvajanje od navad;
- svoboda za – ustvarjanje sebe, človeštva.

Svoboda se izkaže v odnosu, zaupanju in ne v prepovedovanju »kaj se sme in kaj ne«. V nadaljevanju se zaupanje razvije v služenje drugim in izročitvi Bogu. Za dosego svobode je potrebno razvijati naslednje darove:

- zaupanja,
- služenja in na koncu –
- izročitve.

Preko svobode postajam bolj človek. Za udejanjanje svobode pa je potrebno sprejeti ODLOČITEV ZA SVOBODO. Kot primer je sestra navedla zakrament svetega zakona. Zakon ni zaljubljenost ali ljubezen, ki so čustva. Zakon je ODLOČITEV za skupno življenje. Prav tako je svoboda odločitev za zaupanje, služenje in na koncu izročitev Bogu.

Ad2 – Otrokova svoboda

Otrokova svoboda je odvisna od njegovega predhodnega razvoja. Za svobodo je potrebno imeti samozavest. Prek svobode se izraža samostojnost. Otroku moramo zato pomagati, da pridobi samozavest.

Največ samozavesti pridobi, ko nekaj zmore narediti sam. Zato mu pomagamo, da stvari naredi sam. Ko nekaj začne in konča sam, s tem razvija svojo voljo. Prav tako mu pomaga rast v disciplini. Pot do discipline pa je prek NOTRANJE DISCIPLINE. Otroku moramo pomagati razlikovati med dobrim in slabim – med veseljem in življenjem – na eni strani ter razdorom, odvisnostjo in smrtjo – na drugi strani.

Podati mu moramo JASNE MEJE. Meje pa so izpeljane iz življenja z drugimi in se oblikujejo v neke vrste kulturno obliko vedenja. Otroka omejimo v destruktivnih dejanjih do sebe in do drugih.

Ad3 – Otrok in svoboda v povezavi z okolico

Človek živi po človeku. Življenje z drugimi so odnosi in lahko postane harmonija, ki pa jo je potrebno ustvariti. Ustvarja pa se lahko največ z ljubeznijo, ki jo učil Jezus. V Angelinem vrtcu imajo mešane skupine, ker otroci med sabo, predvsem starejši, najboljše čutijo, kako je potrebno mlajšim pomagati in jim tudi pomagajo ter jih hkrati tudi učijo. Otroci se morajo zaradi spoštovanja do drugih naučiti omejevati svojo svobodo. Vaje vsakdanjega življenja lahko strnemo v naslednje:

- notranja svoboda,
- veselje,
- gibanje,
- služenje drugim.

Ad4 – Svoboda v povezavi s stvarstvom

Svoboda je tudi tveganje, saj z nespoštovanjem mej in služenju samo svojim potrebam pripelje do nespoštovanja okolice in na koncu celotnega stvarstva, kar pa vodi v razvrat in smrt. Zato moramo otroku pomagati. Kako? Najbolj lahko otroku pomagamo:

- z jasnimi navodili – kar začne, naj tudi konča;
- pustimo mu prosto izbiro – naj sam izbere čas, prostor, material, osebo ...;
- pri vsem tem pa mora prevzeti tudi odgovornost – tako se nauči:
 - poslušati notranji jaz,
 - si želi delati tisto, kar izbere,
 - odpira se mu ljubezen do stvari, osebe in
 - nauči se deliti (ne tekmovati) z drugimi.



Prava svoboda se doseže s pomočjo odgovorne samozaposlitve.

Ad5 – Sklepne misli in diskusija

Sestra Metka in vzgojiteljice so pred začetkom diskusije posebej opozorile na sledeče:

1. Zjutraj otroke puščajte same v garderobi – pozorni bodite le, da vas vidi vzgojiteljica oziroma da je nekdo od odraslih v garderobi, ki je videl prihod vašega otroka.
2. Naprodaj je tudi knjiga *Srkajoči um* Marie Montessori v slovenščini.

II. OSEBEN POGLED NA SREČANJE IN MISLI NA TEMO SVOBODA

Pri vzgoji najinih otrok imava z ženo še vedno včasih različno mnenje na temo, katera je prava mere svobode, da otroku pušča razvoj samozavesti in osebnosti, ob hkratnem spoštovanju svobode sočloveka in nas staršev. Na srečanju sva dobila osnovna izhodišča, katera nama bodo pomagala kot oporne točke pri vzgoji najinih otrok. Za pravi razvoj otrokove in človeške samozavesti in svobode je potrebno:

- otroku pomagati, da stvari, katere večinoma dokaj hitro lahko naredi, naredi sam;
- pri delu pustiti ali vzpodbuditi, da začne in konča delo sam;
- s tem mu pomagamo razvijati svojo voljo, ki je potrebna za samozavest, le-ta pa za jasnost pri odločitvah za delo dobrih stvari;
- največ mu pomaga rast v disciplini, ki je najboljše pot preko notranje samodiscipline;
- otroku pomagamo iskati pravo pot pri postavljanju in razlagi jasnih mej med dobrim in zlim;
- jasne meje so določene z vsakdanjim življenjem z drugimi – svoboda je omejena s svobodo drugega;
- življenje z drugimi so odnosi in svoboda se uresničuje v odnosu;
- harmonijo življenja z drugimi je potrebno ustvariti, največ pa lahko naredimo z ljubeznijo do drugega, kar nas najlepše uči Jezus in Marija;

- naučiti otroka, da je potrebno prevzeti tudi odgovornost pri svojem obnašanju in delu.

Na ta način se nauči vzljubiti kar dela in si tisto tudi želi početi, ker je to del njega – sam se je odločil za to, nauči se poslušati notranji jaz, ki nam velikokrat pove ali stvari delamo prav ali narobe, delamo dobre ali slabe stvari, nauči se odpirati ljubezni in posledično deliti in ne le tekmovali z drugimi.

V spominu mi je najbolj ostalo pojmovanje svobode kot odnos zaupanja, služenja in izročitve. Vedno sem pojmoval kot svobodnega, samozavestnega človeka tistega, ki nima strahov, se hitro in jasno odloča in je uspešen v življenju. Nikoli ta pogled nisem razvijal naprej. Če si neobremenjen in točno veš, kaj je prav in kaj ne in če delaš dobre stvari, si ponavadi uspešen. Ko pa si uspešen, je to potrebno razvijati naprej do te mere, da se daruješ za druge oziroma služiš drugim. Če nehaš služiti drugim, verjetno začneš gledati bolj nase, na svoje koristi, kar te potegne v drugi temnejši kot svobode – tekmovalja z drugimi. Dolgoročno te to pelje v nezadovoljstvo in končno v »smrt«, saj se vedno najde nekdo, ki bo boljši od tebe. In če te zadovoljuje ta smisel ali pojmovanje svobode boš večno nezadovoljen, namesto vesel in srečen, ko se razdajaš drugim, ki to začutijo v tebi in ti na različne načine vračajo nazaj.

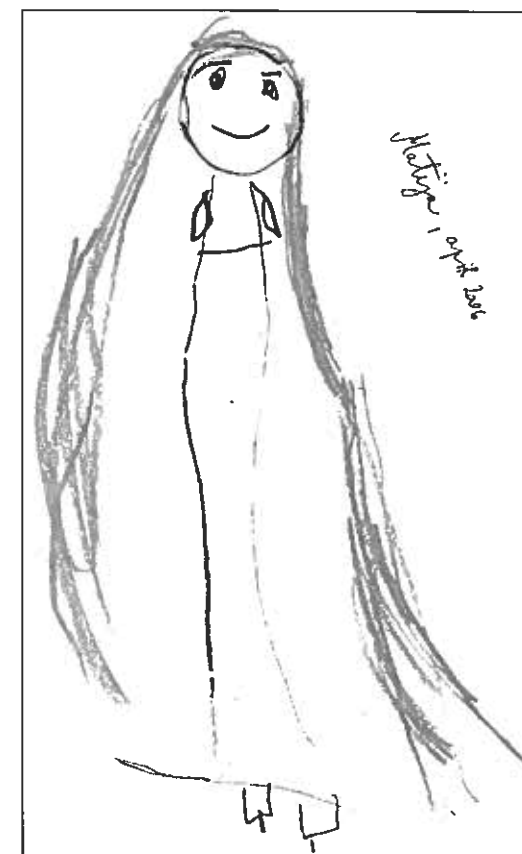
Pomembna misel pri tej temi, ki se me je dotaknila, je bila, ko je sestra Metka govorila o načinu vzgoje otrok z zgledom in zaupanjem in ne s prepovedovanjem, kaj otrok ne sme. S tem mu postavljamo jasne meje in ga vzgajamo v dobro osebo. Na tem srečanju pa sem spoznal, da s prepovedovanjem otroku zmanjšujemo samozavest – pogum, da bi nekaj naredil sam. Ko nekaj naredi sam, razvija svojo voljo, ki jo nujno potrebuje za odločitve.

Meje so izpeljane iz življenja z drugimi in se oblikujejo v neke vrste kulturno obliko vedenja. Življenje z drugimi so odnosi, ki lahko postanejo harmonija, a jo je potrebno šele ustvariti. Harmonija se ustvarja z ljubeznijo, ki jo uči Jezus. Torej smo prišli do povsem drugačnega zaključka glede določanja mej: Ne prepovedovanje, kaj se ne sme, ampak ustvarjanje življenja z drugimi z LJUBEZNJO! Seveda je potrebno otroka tudi omejiti, kadar počenja stvari, ki so nevarne zanj ali za druge. Vendar naj bodo omejitve prej izjema, kot pravilo. Omejujemo ga le takrat, ko njegovo obnašanje pelje v smeri t.i. svobode v smrt (slaba dejanja, nevarna dejanja). Bistveno je ustvarjanje harmonije z ljubeznijo. Izredna razlika, mar ne? Tudi mi starši bi se morali večkrat učiti življenja in odnosa z drugimi in predvsem do sebe – od začetka.

Na koncu sem pomislil, da celo odrasli težko razumemo takšno pojmovanje svobode, prevzemanje odgovornosti ter način vzgo-

je, v smislu vsega zgoraj navedenega. Otroku moramo zato vztrajno, z zgledom pomagati, da bo razvijal svoje zaupanje, netekmovalnost in pripravljenost služiti drugim. Le tako lahko upamo, da bo kot odrasel človek razumel našo vzgojo in izbiro za svobodo v življenje. Do takrat pa moramo starši zaupati, da bo naš otrok v nevarnih situacijah znal ločiti dobro od slabega na podlagi naše vzgoje z zgledom ter na podlagi zaupanja v nas.

Anamarija in Tomaž Zajc



GARDEROBNI UTRINEK

Pred dvema dnevoma me naš 3,5 letni Andrej preseneti v garderobi v vrtcu. Zlagava modro jakno in mojo pomoč zavrne. »Ne, mami, SAM BOM!« že kar užaljeno reče in me odrine. Dvakrat poskusi in – vidim, da mu res uspe zapeti zadrگو! Še sama sem bila ponosna, kaj šele on sam!

Danes zjutraj pa ima flis brezrokavnik z zadrگو. Že pozabim, da zna sam in mu kar nastavim, da bi mu pomagala. Spet me nejevoljno pogleda in pravi da bo sam. (To besedo sploh rad uporablja, tudi doma, in mnogokrat zna več, kot bi si mislili. Tudi stari ata me je opozoril na njegovo samostojnost, ko ga je opazoval skozi steklo pri kosilu in se ni mogel načuditi, kako pospravi in počisti za seboj.)

Prime zadrگو, ki pa se teže vstavi, poskusi prvič, drugič, petič, desetič, pa ne gre. Hočem mu pomagati in jo vtaknem jaz, a je hud in spet pravi, da bo sam. In mu uspe, vendar – ker je zadrغا trda – je ne more potegniti do konca. A kakšen nasme, ker je vendarle zataknela! Potem pa vleče in vleče in vleče gor, pa ne gre. Razočaranje. Solzice v očeh. Spet hitim pomagat, pa je nad tem še bolj razočaran. On RES HOČE sam! Zdaj mi je to jasno.

Pa pride mimo s. Metka in ko ugotovi situacijo, z nekaj besedami razloži in bolj nazorno pokaže, kako naj naredi sam. A po dvanajsetih minutah in mnogih poskusih, je bilo zanj danes preveč. Še enkrat poskusi, potem se žalosten stisne k meni, s solzami na ličju, in žalosten reče: »Daj ti, mami!« Odgovorim mu: »Prav, boš pa jutri ti!« in zapnem zadrگو. Ko pa ga le pogledam, vidim, kako pomembne so bile te besede. Se potolaži, že nasme, in bolj zase kot meni tiho ponavlja »Ja, jutri, ja ...« Dala sem mu še eno možnost ...

Ugotovim dve stvari – da Andrej res hoče stvari narediti sam in da noče pomoči v smislu, da kaj naredim namesto njega. Pristop s. Metke je bil drugačen – le pokazala mu je z jasnimi navodili. »Pomagaj mi, da naredim sam!« pravi Maria Montessori.

Še nekaj pomembnega spoznam: bolj kot čas, kar je le nujni pogoj, moraš pri otroku imeti potrpljenje. Potrpljenje pa se rodi le iz velike ljubezni in spoštovanja otroka. Kot mama, ki mi je vse jasno in z lahkoto naredim te male stvari, se moram majčkenu umakniti in čakati. Potrpežljivo spremljati.

A če Bog ne zgubi potrpljenja nad nami, velikimi otroki, je upanje za nas, da bomo morda kdaj zmogli biti tudi mi drug z drugim potrpežljivi, učimo pa se ob teh malih.

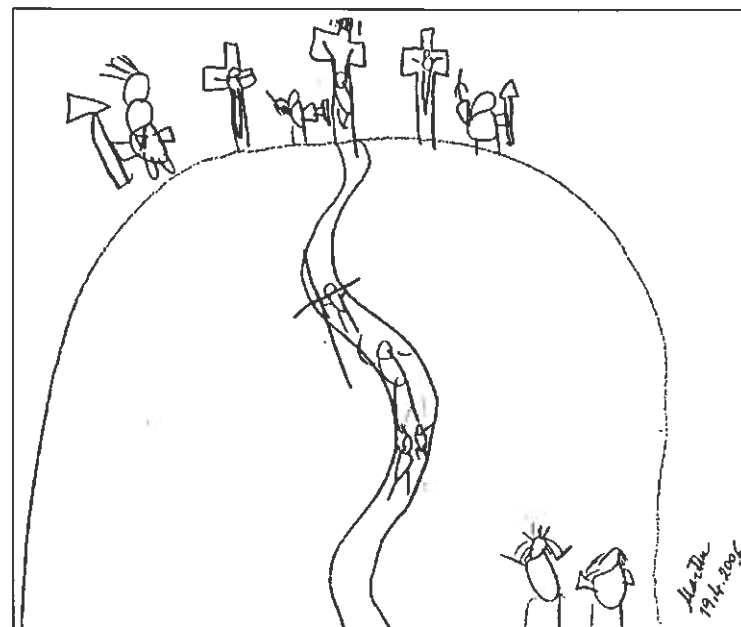
Barbara Merše

IZ ROMANJA PO SVETI DEŽELI

Res si nisem znala predstavljati, da bi bilo že le-tos možno, da bi tudi sama stopila na tla Svete dežele in ne samo drsela z rokami po njenem izdelanem reliefu, ki ga imamo v atriju. Nepričakovano se je ponudila priložnost in sprejela sem jo. Čas, v katerem sem obiskala Jezusove kraje, konec februarja, je menda najlepši čas za tovrstno romanje. Sama lahko to potrdim – čeprav nimam izkušnje drugih časov – na osnovi pripovedi ljudi, ki so v svetih krajih že domači. Iz snežnih metežev, ki so nas pričakali na dunajskem letališču, smo prileteli v pokrajino, v kateri so pravkar vzcvetela raznovrstna drevesa in je bilo videti raznovrstne cvetlice in drugo spomladansko rastlinje. Ponekod je bila zelena celo Judeja, ki jo večji del leta zaznamuje suha trava in kamnita puščava. Zaradi hitre odločitve nekako nisem imela dovolj časa, da se tudi duhovno naravnjam na kraje, ki jih bom obiskala in na vsebino, s katero so povezani sveti kraji. Kakorkoli že, prišel je trenutek, ko sem stopila na zemljo, po kateri je hodil in učil tudi moj Odrešenik. Če bi še stokrat imela priložnost, da se podam na to pot, se gotovo ne bi mogla dovolj pripraviti nanjo, saj bi se vsakokrat srečala z veliko božjo skrivnostjo, ki jo je Sin živel in oznanjal v teh krajih. Vse, kar sem videla, slišala in doživljala, zato ostaja v meni neizčrpen vir bogastva. Vsak dan, ko se poglobljam v Božjo Besedo, ko sem prisotna pri maši, ko se z otroki dotikam teh skrivnosti, se približujem razumevanju tega bogastva. Presenetilo me je spoznanje, da si je Bog izvolil to na videz kamnito, po svoje pusto pokrajino (če pomislim na okolico Kumrana). No, na severu je zelo rodovitna, sploh Galileja. Že samo to dejstvo mi ni šlo skupaj z obljubljenim deželo, kjer »teče mleko in med«. Pa mi je naš duhovni vodja, škof Jurij Bizjak, razložil, da s to trditvijo gotovo ni mišljena količina, ampak kakovost, ki je hkrati sad narave in marljivega dela ljudi. In to trditev sem lahko potrdila tudi z dejstvom, da so sadovi te dežele zares okusni in kvalitetni, od mlečnih izdelkov, do vina, sadja in zelenjave, ki se pripravlja na način, ki

ohranja stvarjem izvrsten okus in njihovo kakovost. Z barko smo pluli tudi po Galilejskem jezeru in ulovili eno veliko ribo. Tako meni kot tudi drugim kar ni šlo v glavo, da je PO TEM jezeru hodil Jezus in moram vam reči, da izgleda podobno kot vsa naša slovenska jezera. »To pa je bil čudež,« mi je rojilo po glavi. Ampak podobnih čudežev je pravzaprav polna vsa Sveta dežela. Na mnogih krajih, kjer so znanstveno ali po ustnem izročilu mnjenja, da so se dogajale pomembne stvari, zdaj stojijo cerkve ali druga obeležja. Moj osrednji kraj, ki sem ga pogosto obiskovala v duhu in kamor nas vabi tudi naša ustanoviteljica sv. Angela, je bil Kalvarija. Nisem bila edina, ki se je tam zjokala. Ta kraj je zame kraj največje ljubezni, ki je namenjena tudi meni osebno. Rada se v duhu vračam tja. V Jezusovem grobu, ki je, kot veste, prazen, pa sem izročala Bogu vso našo prihodnost, torej vse otroke in starše in še druge, da bi nam nikoli ne usahnilo upanje in moč ljubezni. Hvaležna sem vsem, ki ste mi omogočili to nepozabno romanje, posebej vzgojiteljicam, ki so me nadomeščale pri delu. V Sveti deželi sem bila zelo redkobesedna (sicer tudi malo prehlajena) in pravzaprav tudi danes težko povem svoja občutja, ker se dotikajo največjih globin mojega bitja, mojega življenja in skupaj z mano tudi vašega in vsega človeštva.

s. Metka Capuder



PRVI MONTESSORI SIMPOZIJ

Že v tedniku Družina sem zasledila novico o prvem Montessori simpoziju pri nas. Pomislila sem, da bi se ga bilo zanimivo udeležiti, saj že moj drugi sin obiskuje vrtec, ki deluje po tej metodi – in upam, da ga bo obiskoval tudi naš najmlajši, petmesečni Andraž. Pomisleke sem imela zaradi cene, pa tudi zaradi našega najmlajšega, ki ga še dojam. Ko sem v vrtcu prebrala ugodno ponudbo organizatorja simpozija, Akademije Mericianum, da nam staršem, ki imamo otroke v tem vrtcu, omogoči udeležbo po polovični ceni, sem se odločila, da se simpozija udeležim.

Temeljno načelo te metode, Pomagaj mi, da naredim sam, sicer poznam, a zdi se mi, da več ko vem o Montessori pedagogiki, bolje je zame in posredno tudi za našo družino. Menim, da je zelo dobro za otroke, da so tako doma kot izven doma vzgajani po istih temeljnih načelih.

Ko se zdaj ob pisanju oziram na to soboto, 27. maja, me obletajo najrazličnejše misli, vtisi, dogodki, vsi pa se nekako stekajo v temeljno spoznanje, da je bil ta dan zame zelo bogat: dve predavanji prof. Ulricha Steenberga, delavnice, ki so na kratko predstavile bogastvo Montessori materialov in izzive dela z njimi, pozdravni govor dr. Alenke Šverc in govora Mojce Škrinjar in Natalije Komljanc z Zavoda za šolstvo.

Poskusila bom omeniti nekaj misli, ki so me posebej nagovorile: naj vsako delo z otrokom vodi ljubezen; poslanstvo vzgojnih ustanov je predvsem vzgoja za vrednote in gradnja osebnosti, ki bo znala aktivno živeti v demokratični družbi; pozitivne besede Mojce Škrinjar, ki je izrazila podporo vlogi in mnenju staršev pri sooblikovanju vrtcev in šol.

Še vedno v meni odzvanjajo besede dr. Šverčeve, ki je s kratko zgodbo o otrocih, ki so pripovedovali kaj bi radi bili ko bodo zrasli in enemu, ki je povedal, da bi rad postal mogoč, ker mu starša ves čas govorita kako je nemogoč, nakazala, da je prvo delo z otroci pač dom in naš odnos do njih. Pa tudi, da lahko postane

mogoče marsikaj, kar je bilo včasih nemogoče. Tako katoliški vrtci, katoliške šole in podobne vzgojne ustanove.

Ula Ulaga

UTRINKI NOVOKRŠČENKE ANDREJE

Zbrali smo se ob cerkvi. Med povabljenimi, ki so me spremljali, sem imela mednarodno zasedbo iz Poljske, Francije in Nemčije. Od trenutka krsta, birne in svetega obhajila je bilo vse drugače. Mira je žarela, jaz sem se pa držala resno, no, vmes se tudi malo nasmehnila. Naša skupinica se je dobro držala. Ta praznik je samo enkrat v življenju in ta je bil blagoslovljen. Župnik Igor je rekel, da smo bili zbrani od Boga.

Andreja Gliha

»VOZI ME VLAK V DALJAVE, DALEČ TJA V ŠIRNI SVET ...«

Tako nekako se je pričel zelo zaželeni izlet Angelinega vrtca v četrtek, 8. junija. Z velikim veseljem sva se Tinkari pridružila tudi mami Aleksandra in bratec Jurij, ki se je z vlakom peljal prvič. Uaaa, kakšno doživetje. Ugotovili smo, da je naš vlak najhitrejši, saj je prehitel celo nekaj vzporedno vozečih priklopnikov in avtomobilov ... No, vendar: po skoraj enourni zabavi smo pričuhapuhali v Kamnik-Graben. Tu sta nas že pričakala uršulinski taksi – za tiste, ki jim bo pot do samostana predolga – in »vodja odprave« in sestra Mateja, ki nas je bila zelo vesela (in mi nje tudi). Po dva in dva smo se odpravili do uršulinskega samostana v Mekinjah, ki stoji na hribčku tik pod gozdom. Otroci so imeli veliko veselja s potočkom, ki smo ga prečkali, ogledali smo si tudi putke tutke – kot pravi prebivalci mesta Ljubljane in okolice smo se navduševali nad prelepo podeželsko idilo z vsemi njenimi prebivalci. Po polurnem sprehodu so se nam odprla vrata samostanskega dvorišča.

Hišnik Stane nam je pripeljal malico (češnje, banane, jabolka, rogličke). Njami, njami – ampak, saj kar ni bilo časa za malico, ko pa se je bilo tako lepo poditi po travniku. Naša Tinkara pa je doživela nekaj prav posebnega: spoznala je sestro Ivano, ki zanjo pridno moli. Kakšno presenečenje in veselje. Draga sestra, hvala za vse vaše molitve – še kako so dobrodošle. Bog vam povrni!

Ko smo si malo oddahnili in s. Mateji izročili šopek travniških rožic, smo se odpravili med visokimi travami »drug za drugim v ravni vrsti« do bližnjega pokopališča, kjer v Božjem miru počivajo uršu-